

Yrittäjien Itä-Lappi -hanke

Elinkeinotiimi

Sisällys

1.	HAKIJAN PERUSTIEDOT.....	3
1.	HAKIJAN DE MINIMUS –TUET.....	3
2.	HAKIJAN TOIMINNAN TIEDOT	3
3.	HAKIJAORGANISAATION KOKO JA OMISTUSSUHTEET	3
2.	HANKKEEN PERUSTIEDOT.....	3
1.	Toteutuskunta	3
2.	Hankkeen julkinen nimi	3
3.	Toteuttamisaikataulu	3
4.	Hankkeen julkinen tiivistelmä (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset).....	3
5.	Hankkeen nimi englannin kielellä.....	3
6.	Hankkeen julkinen tiivistelmä englannin kielellä	3
3.	HANKESUUNNITELMA	4
1.	Taustaa ja tarve	4
2.	Hankkeen tavoitteet.....	4
3.	Hankkeen uutuus- tai lisäarvo? Mitä toimintatapojen muutosta halutaan saada aikaan?	4
4.	Miten hanke vaikuttaa pk-yritysten käynnistämiseen, kasvuun tai kehittämiseen.....	5
5.	Mitkä ovat hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?	5
4.	Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan? Mitä pitkän ja lyhyen aikavälin vaikutuksia sillä on?	8
5.	HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA RAHOITUSSUUNNITELMA.....	8

1. HAKIJAN PERUSTIEDOT

Itä-Lapin kuntayhtymä

1. **HAKIJAN DE MINIMUS –TUET**
2. **HAKIJAN TOIMINNAN TIEDOT**
3. **HAKIJAORGANISAATION KOKO JA OMISTUSSUHTEET**

2. HANKKEEN PERUSTIEDOT

1. *Toteutuskunta*

Salla, Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio ja Savukoski

2. *Hankkeen julkinen nimi*

Yrittäjien Itä-Lappi

3. *Toteuttamisaikataulu*

1.9.2020 – 30.8.2022

4. *Hankkeen julkinen tiivistelmä (tavoitteet, toimenpiteet, tulokset)*

Tehdään kaikille Itä-Lapin kunnille yhdenmukainen yritysten palveluprosessi. Palveluprosessi tehdään yhdessä kuntien, yrittäjien ja asiantuntijoiden kanssa. Palveluprosessi tulee olla helposti ymmärrettävä, visuaalisesti selkeä ja jossa hyödynnetään sähköisiä järjestelmiä. Lisäksi päätavoitteena on löytää ja etsiä uusia liiketoimintapotentiaaleja koko Itä-lapin alueelta. Potentiaaliset mahdollisuudet työstetään alustaviksi liiketoimintakonsepteiksi joihin on helpompi joko paikallisilla tai muualta tulevilla yrityksillä ja/tai yritysryhmillä tarttua.

Hankkeen tuloksena Itä-Lapin kuntien yrityspalveluiden palveluprosessit yhdenmukaistuvat ja niiden laatu paranee. Sähköisten palveluiden taso lisääntyy ja paranee. Yrityspalveluille laaditaan kriisi ohjeistus.

5. *Hankkeen nimi englannin kielellä*

Entrepreneurs in Eastern Lapland

6. *Hankkeen julkinen tiivistelmä englannin kielellä*

A uniform business service process will be made for all municipalities in Eastern Lapland. The service process is done together with municipalities, entrepreneurs and experts. The service process must be easy to understand, visually clear and utilizing electronic systems. In addition, the main goal is to find and seek new business potentials throughout the Eastern Lapland region. Potential opportunities are processed into preliminary business concepts that are easier for either local or non-local companies and / or groups of companies to seize.

As a result of the project, the service processes of business services in the municipalities of Eastern Lapland will be harmonized and their quality will improve. The level of electronic services is increasing and improving. Crisis guidelines will be prepared for business services.

3. HANKESUUNNITELMA

1. Taustaa ja tarve

Itä-lapin seutukunta on pitkään kamppailut muuttotappion ja supistuvan yritystoiminnan kanssa. Alueella on muutamia kasvavia ja elinvoimaisia toimialoja jotka pohjautuvat pääosin alueen rikkaaseen luontoon ja/ai luonnon raaka-aineisiin kuten matkailu ja metsäteollisuus. Näiden ohella alueella toimii monipuolista alkutuotantoa, teollisuutta ja erilaista palvelutuotantoa niin asukkaille kuin yrityksillekin. Kuitenkin kunnissa toimivat yritykset ovat pitkään eläneet ikään kuin supistuvassa kuplassa. Ostovoima ja aluetalous ovat ympäriltä pienentyneet koko ajan voimakkaasti. Vain ne yritykset, jotka ovat osanneet ja voineet kehittyä ja kansainvälistyä, ovat pärjänneet muuttuvassa toimintaympäristössä. Ilmaston muutos ja vihreiden arvojen nouseminen keskeisiksi menestystekijöiksi on myös osaltaan asettanut haastetta alueen yrityksille. Alueen yritysten koko on myös pääosin pieni ja se yhdessä toimintaympäristön pienenemisen kanssa luo haastetta kerrakseen. Tämän hankkeen avulla etsimme keinoja yrityksille laajentaa toimialuettaan, lisätä merkittävästi yhteistyötä muiden yritysten kanssa sekä löytää täysin uusia liiketoimintatapoja ja jopa liiketoimintoja. Keskeistä on pyrkiä mukaan suurempiin arvoketjuihin ja siten kasvattaa omaa mahdollisuutta kasvaa, kehittyä ja selviytyä. Heti Hankkeen alussa kutsutaan hankkeen päätyöryhmä koolle joka käy läpi hankesuunnitelman ja aikatauluttaa suunnitelman toteutuksen kunnittain ja päätehtävittäin.

2. Hankkeen tavoitteet

1. Itä-Lapin kuntien yritysneuvonta yhdenmukaistuu, selkiytyy ja monipuolistuu
2. Yritysjärjestöjen rooli kehittyä ja kirkastuu osana prosessia
3. Kuntien välinen yhteistyö tehostuu yritysneuvonnassa ja kehittämistoiminnassa
4. Elinkeinoneuvonnan sähköiset työkalut yhdenmukaistuvat ja paranevat alueella. Kustannustehokkuus paranee. Aloitetaan säännölliset ala ja teemakohtaiset yritystapaamiset verkossa.
5. Palveluprosessit kehittyvät ja selkiytyvät. Prosessit muotoillaan helposti ymmärrettäviksi ja tehokkaiksi.
6. Yhteistyö muita palveluita tarjoaviin organisaatioihin paranee.
7. Yrityspalveluille laaditaan yhteiset kriisiajan ohjeistukset ja toimintaprosessit
8. Yrittäjien välinen yhteistyö paranee kuntarajojen ulkopuolellakin. Yrittäjiä kannustetaan ja opastetaan jolloin saadaan luotua yhteisiä arvoketjuja ja liiketoimintoja.
9. Yrittäjät muodostavat yhteisiä arvoketjuja ja liiketoimintoja
10. Alueelta löydetään ja tuotetaan liiketoimintapotentiaaleja joita tarjotaan alueen yrityksille ja/tai alueelle tuleville yrityksille.
11. Kunnat ja yritykset laativat yhteisen elinvoimakampanjan.
12. Kaikista hankkeen toimenpiteistä ja tuloksista laaditaan visuaalisesti yksinkertaisia ja luettavia prosesseja, infograafieja ja videoita.
13. Alueelle syntyy uutta liiketoimintaa ja yrittäjyyttä

3. Hankkeen uutuus- tai lisäarvo? Mitä toimintatapojen muutosta halutaan saada aikaan?

- Osaamisen jakamista kuntien välillä
- Yhdenmukainen palvelutaso koko alueella
- Yhteiset sähköiset palvelut, (VN-714/2020)
- Kriisin aikaisen toiminnan ohjeistus koko alueelle
- Alueen yritysten valmius yhteistyöhön ja osallistumiseen erilaisiin arvoketjuihin paranee

- Yritysten kansainvälistymisvalmiudet paranevat

4. Miten hanke vaikuttaa pk-yritysten käynnistämiseen, kasvuun tai kehittämiseen

- Yritysten neuvontapalvelut paranevat
- Yritysten kehittämisen ja kasvun tueksi järjestetään uudenlaisia työryhmiä
- Löydetään ja etsitään uusi liiketoimintamahdollisuuksia alueelta
- Yritysten välisen yhteistyö kehittyy ja siihen löytyy uusia toimintatapoja ja malleja
- Yritysten väliset arvoketjut ja yhteistarjousmallit kehittyvät
- Yhteishenki kasvaa alueella yhteisen vetovoimakampanjan suunnittelun myötä

5. Mitkä ovat hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?

Hankkeen toteuttamisesta vastaa projektipäällikkö ja kokoaikainen projektisihteeri. Lisäksi hankkeen toimenpiteiden tekemisestä vastaa Itä-lapin kuntayhtymän elinkeinotiimi vahvistettuna yrittäjäjärjestön edustajilla ja ostopalveluasiantuntijoilla ("päätyöryhmä"). Elinkeinotiimi koostuu kuntien kehitysyhtiöiden ja elinkeinopalveluiden henkilöstä. Tarkoituksena on että elinkeinopalveluiden henkilöstöä osallistuu hankkeen eri toimenpiteisiin ostopalvelusopimuksen kautta. Kuntien henkilöstö vastaa oman kunnan alueella pidetyistä yritystilaisuuksista, työryhmistä ja niiden järjestelyistä (sis. tilavuokrat), toteutuksesta, jälkitöistä ja markkinoinnista. Lisäksi henkilöt osallistuvat "päätyöryhmän" työskentelyyn. Hankkeen työpanos koostuu pidettävistä yritystilaisuuksista, niiden valmistelusta, viestinnästä, ostopalveluiden kilpailuttamisesta sekä suorasta yritysten kontaktoinnista, neuvonnasta sekä raportoinnista. Hanke toteuttaa toimenpiteitä vuoron perään eri kunnissa suhteessa. Lisäksi hankkeen aikana pidetään yhteisiä tilaisuuksia ja työryhmiä ja kaksi seminaaria; Seudullinen yritysseminaari uusista yritysmahdollisuuksista sekä loppuseminaari.

Yrityksien kehittäminen ja investointien toimintakonseptien laatiminen (työpaketti 1).

Itä-Lapin alueelle tarvitaan yhteneväinen tapa ja toimintamalli yrityspalveluihin jotta pystytään tarjoamaan kaikille yhdenvertainen palvelu kunnasta riippumatta. Tämä lisää myös kuntien ja koko alueen yhteistä veto- ja pitovoimaa. Palveluprosessien yhtenäistämällä mahdollistetaan myös tiiviimpi yhteismarkkinointi koko alueella.

Tietotaidon ja tiedon aito vaihtaminen kuntien elinkeinotoimijoiden kesken on erityisesti yritysten etu. Näin elinkeinotoimissa voidaan hyödyntää eri neuvojilla ja organisaatiolla olevaa erityisosaamista ja valmiuksia osana yritysneuvonta prosessia. Huomiota kiinnitetään myös alkutuotannon ja ns. perinteisen yritystoiminnan neuvonnan rajapintaan jossa monesti on ollut epäselvyyttä. Tämä kasvattaa myös osaltaan merkittävästi alueen vetovoimaisuutta yritysten kotipaikkana ja antaa luotettavamman kuvan alueen yritysneuvonnasta.

Osana uutta palveluprosessia ja mallia selvitetään ainakin seuraavia asioita.

- Kilpailutetaan ostopalveluna toteutettavan palveluprosessien sparraus ja rakentaminen
- Perustetaan työryhmä joka työskentelee yhdessä ostopalvelutuottajan kanssa palveluprosessien kuvaukset ja työkortit.
- Kunnat varaavat osana kunnista ostettavaa ostopalvelupakettia tarvittavat tilat ja välineet hankehenkilökunnalle sekä erilaisille työryhmille.
- Osana prosessia selvitetään Itä-Lapin yrittäjäyhdistysten yhteistyön, toiminnan kehittämistä ja toimintamallin kirkastamista. Yrittäjäyhdistysten oman toiminnan uudelleen suuntaamista ja siten liittyminen enemmän osaksi kuntien elinkeinoneuvontaa. Yrittäjäyhdistykset ovat hankkeen työryhmissä keskeisesti yhteistyökumppaneina. Mallia voidaan ottaa matkailuyhdistyksiltä, joissa yhdistyksen toiminta keskittyy konkreettisiin yhteisiin yritysten asioihin ja niiden edistämiseen ja kehittämiseen. Lisäksi etsitään hyvä Benchmarking kohde ja

tutustutaan sen toimintaan ja tuloksiin.

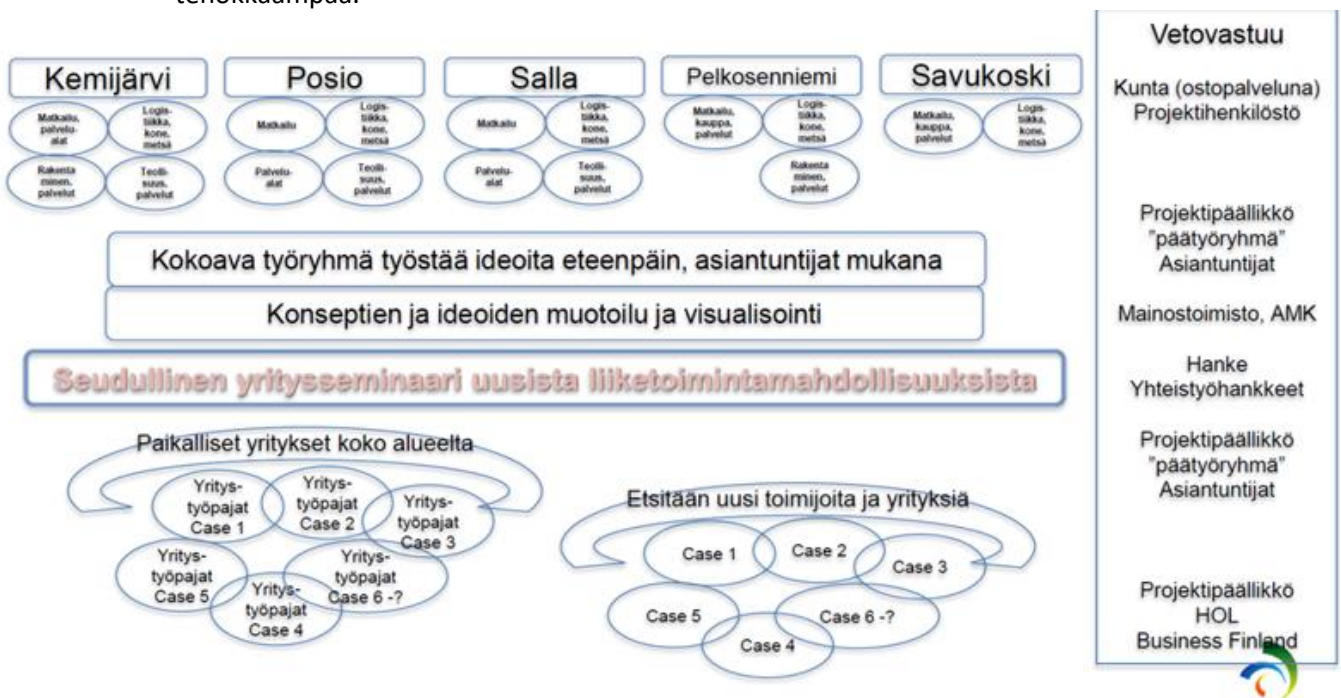
- Osana neuvontapalveluiden yhtenäistämistä selvitetään yrityspalveluprosesseissa (asiakas- ja neuvonta) käytettävien järjestelmien yhtenäistämistä ja käyttöönottoa koko alueella. (VN-714/2020)
- Laaditaan yhteinen kriisiaikojen yritysneuvontaohjeistus ja toimintamalli koko Itä-Lapin alueelle
- Yhtenä osana palveluprosesseihin liitetään julkisen yrityspalveluverkoston palvelut ja tuotteet (ELY-keskus, Busines Finland, Finvera, Yrittäjäjärjestöt, Te-palvelut jne.)
- Työpaketissa rakennetaan yhteinen palveluprosessien kuvaus ja viedään ne kuntien elinkeinopalveluiden sivuille visuaalisesti yhdenmukaisesti toteutettuna
- Yhtenäinen palveluprosessi on osa uutta SYP toimintaa Itä-Lapissa.

Business In ja Kasvu (työpaketti 2).

Tässä työpaketissa perusideana on selvittää ja laatia itä-lapin yritysmahdollisuuksista alustavia liiketoimintakonsepteja / mahdollisuuksia. Tarkoituksena on erityisesti etsiä ja löytää uudenlaisia liiketoiminnan malleja joissa yrittäjien välisillä ansaintaketjuilla pyritään luomaan uutta liiketoimintaa. Liiketoimintapotentiaalit voivat olla olemassa olevia tai sitten työryhmissä löydettyjä uusia mahdollisuuksia alueelle. Toimintamallina käytetään työpaja ja asiantuntityön yhdistelmää.

- Perustetaan työryhmiä (voi olla useita jopa per kunta) jotka kokoavat alueellisia potentiaalisia liiketoimintamahdollisuuksia. Työryhmiin otetaan mukaan yrittäjiä yrittäjä- ja matkailuyhdistyksistä sekä niiden ulkopuolelta.
  - Kuntien elinkeinotoimet vastaavat ostopalveluna työryhmien suunnittelusta, markkinoinnista ja toteutuksesta. Hankehenkilöt toimivat tukena.
  - Kunnat varaavat osana kunnista ostettavaa ostopalvelupakettia tarvittavat tilat ja välineet hankehenkilökunnalle sekä erilaisille työryhmille.
- Perustetaan ”päätyöryhmä” joka kokoaa ehdotukset ja työstää ne jatkokehittämisen pohjaksi. Mukana tässä työssä on myös asiantuntijaksi valittu konsulttiyritys.
- Kilpailutetaan ostopalveluna toteuttavan liiketoimintakonseptien työstäminen ja markkinointimateriaalien sekä suunnitelman tekeminen. Työtä ohjaa tiiviisti työryhmä.
- Liiketoimintakonsepteissa tunnistetaan ja **painotetaan** nykyiset vaatimukset vähähiilisyttä edistäviin palveluihin, tuotteisiin ja tuotantoihin.
  - Caseihin etsitään tätä tavoitetta tukevia ratkaisumalleja ja teknisiä toteutustapoja
- Laaditaan liiketoimintakonseptin laadinnasta malli, jolla tulevaisuudessa on helpompi lähteä työstämään uusia Caseja.
  - Liiketoimintasuunnitelma -> konsepti / mallinnus kirjoitetaan auki.
  - Runko, jonka pohjalta Caseja on helpompi lähteä viemään eteenpäin.
  - Mikä ansaintalogiikka, mikä businessmalli, kansainvälistymisen malli ym.
  - Liiketoimintamahdollisuuksista rakennetaan helposti ymmärrettäviä, yhdenmukaisia ja visuaalisesti hyvin tuotettuja paketteja.
  - Järjestetään tältä pohjalta yritystilaisuuksia (pääpaino paikallisilla) joissa esiin nousseita Caseja puretaan auki ja yritetään löytää yrityksistä kiinnostuneita niiden toteuttamiseen. Tässä on hyvä mahdollisuus yrityksille laajentaa omaa liiketoimintaa ja/tai aluetta sekä löytää kumppanuuksia ja ansaintaketjuja.
  - Mahdollisuus yrityksille, jotka eivät ole vielä kasvupolulla, mutta joilla on halu ja mahdollisuus lähteä sille.
- Työpajoissa aukaistaan myös Casejen kautta mutta myös laajemmin yritysten välisen yhteistyön niin alihankinta, erilaisissa ansaintaketjuissa kuin esim. yhteistarjouksissa.
- Materiaalilla on helpompi lähestyä potentiaalisia yrityksiä ja rahoittajia.

- Markkinointi mm. House Of Laplandin ja Business Finlandin kautta on näin helpompaa ja tehokkaampaa.

Kuva 1. Yrittäjätöppöjen ja niiden tulosten prosessin vaiheet ja vastuutahot.

Vetovoiman ja pitovoiman kehittäminen yrityskehittämisessä yhteistyössä julkisten toimijoiden kanssa (työpaketti 3.)

Työpaketin keskeinen toimenpide on valmistella koko Itä-Lapin laajuinen yhteinen vetovoimakampanja. Miten teemme yhdessä (kunnat ja yrittäjät) alueesta vetovoimaisen alueen uusille asukkaille, osajille ja yrityksille. Työpaketti hyödyntää työpakettien 1 ja 2 tuotoksia, materiaaleja ja tilaisuuksia.

- Mistä yrittäjiä alueelle ja eri toimialoille
- Julkiset palvelut ja yritykset yhdessä... suurempi vetovoima
- Miten yritykset houkuttavat osajia / työntekijöitä ja miten heistä pidetään kiinni
- Yrityksille tietoa kasvutarinoista ja sudenkuopista. Paikallisia yrityserimerkkejä.
- Hyviä esimerkkejä pienien yritysten kasvupoluista. Alueen yrittäjillä kasvuhalu, mutta ei tietotaitoa.
- Kansainvälistyminen luonteva osa yrityksen kasvupolkuja. Kasvuyritysten tunnistaminen osana työryhmytöitä.
- Erilaiset esimerkit, tarinat, videot, infograafit jne. tuotetaan lyhyenä informatiivisina paketteina yrittäjille ja potentiaalisille alueelle haluaville yrityksille.
  - Eryteisesti tarvetta on omistajanvaihdosten aktivoimiseen sekä kasvuhakuisten yritysten löytämiseen ja alueelle houkuttelemiseen.
- Hyödynnetään Business Finlandin, House Of Laplandin ja muiden yhteistyökumppaneiden kanavia.
- Hanke on osa Lapin liiton Veto- ja pitovoima hankekokonaisuutta ja hyödyntää sen avulla syntyvää mittavaa hankekokonaisuutta.

Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan? Mitä pitkän ja lyhyen aikavälin vaikutuksia sillä on?

Hankkeen tuloksia seurataan ja mitataan taloudellisten mittareiden avulla

- osallistuvien yritysten määrä
- henkilöstömäärä, liikevaihto, viennin määrä/osuus liiketoiminnasta ja kannattavuus

Tuloksia seurataan myös ei-numeerisin tuloksin, jossa yritysten toimintaedellytykset paranevat kulttuurisen, liiketaloudellisen, sosiaalisen kv-osaamisen lisääntymisen myötä (tuotteiden laatu, laajojen markkinoiden ymmärrys ja yrityksen tuotteiden sekä palveluiden asema näillä markkinoilla)

- Toteutetaan kyselytutkimus kaksi kertaa hankkeen aikana.
  - yrityksiltä ja asiakkailta

4. HANKKEEN KUSTANNUSARVIO JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Yrittäjien Itä-lappi kustannusarvio ja rahoitus								
Kehittämistoimenpiteet				2020	2021	2022	Yhteensä	
			Työpanos n. d/hanke	3	12	8	23	
Ulkopuoliset palvelut ja asiantuntijat				16 000	96 000	105 000	217 000	
<i>Mainostoimisto, visualisointija ohjelmistotyöt</i>					25 000	35 000	60 000	
<i>yritysasiantuntijat</i>					20 000	30 000	50 000	
<i>Yritysseminaari, loppuseminaari</i>					5 000	3 000	8 000	
<i>Kunnilta ostettavat palvelut ja työ, Savukoski</i>				22	1 000	3 000	2 500	6 500
<i>Posio</i>				67	4 000	9 000	7 000	20 000
<i>Salla</i>				72	4 000	10 000	7 500	21 500
<i>Pelkosenniemi</i>				20	1 000	3 000	2 000	6 000
<i>Kemijärvi</i>				150	6 000	21 000	18 000	45 000
Tilojen vuokrat					1 500	1 500	3 000	
Koneiden ja laitteiden vuokrat							0	
Hankehenkilöstön palkat		€/kk	osuus	28 470	113 880	75 920	218 270	
<i>projektipäällikkö</i>		4300	100 %	495	16 770	67 080	44 720	128 570
<i>projektisihteeri</i>		3000	100 %	495	11 700	46 800	31 200	89 700
Välilliset menot			24 %	6 833	27 331	18 221	52 385	
Hankkeen kustannukset yhteensä				51 303	238 711	200 641	490 655	
Hankkeen rahoitus				2020	2021	2022	Yhteensä	
				3	12	8	23	
Haettava avustus			80 %	41 042	190 969	160 513	392 524	
Kuntien rahoitus			20 %	10 261	47 742	40 128	98 131	
<i>Savukoski</i>			6,3 %	646	3 008	2 528	6 182	
<i>Posio</i>			20,2 %	2 073	9 644	8 106	19 822	
<i>Salla</i>			21,7 %	2 227	10 360	8 708	21 294	
<i>Pelkosenniemi</i>			5,9 %	605	2 817	2 368	5 790	
<i>Kemijärvi</i>			45,9 %	4 710	21 914	18 419	45 042	